

ΑΘΗΝΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΙΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΝΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ:

ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΙΣ
ΜΙΧΑΗΛΣ Ε. ΠΡΕΒΕΛΑΚΙΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΧΤΗΣ:

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Γ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

Ἐπιταγὲς κλπ πρὸς τὸν
κ. Γ. Α. Ἀνδρουλιδάκη
Καποδιστρια 38 Πέδουμον
Κρήτης.

ΧΡΟΝΟΣ Α'

ΡΕΘΥΜΝΟ 19 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ 1924

ΑΡΙΘΜΟΣ 21

Victor Hugo

ΜΕΤΑΦ. ΓΕΩΡ. ΣΗΜΗΡΩΤΗ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ

Νὰ κάθεται ἐυκόλητη κι' ἀχτένιστη τὴν εἶδα
ἔχοντας στοὺς βατογκροσμοὺς τὰ πόδια κρεμαστά
κι' ἐγὼ πὺν πέρναγ' ἀπὸ καὶ τὴν πῆρα γιὰ νεραΐδα
κι' εἶπα: «θέλεις νάρθῃς μ' ἐμέ στον κάμπο, στὰ
βουνά;»

Μ' ἐκόνταξ με κείνο της τὸ βλέμμα, πὺν κρατάει
γιὰ τελευταῖο ἢ ὠμορφεῖα σὰν τὴ νικάμε παιά.
Κι' εἶπα ξανά: «ὁ μῆνας εἶν' πὺν ὁ κόσμος ἀγαπάει,
θέλεις κάτω στὰ δέντρα ἐκεῖ νὰ πάμε τὸ βαθείά;»

Ἐφεύγγιξε τὰ πόδια της μέσ' στὴ χορταριασμένη
ράχουλα καὶ με κόνταξε γιὰ δευτέρη φορὰ
κι' ἔμειν' ἢ ὠμορφη νάζου τότε συλλογισμένη
«ὦ! πὺν τραγούδαγεν τρελλὰ στὸ δάσος τὰ πουλιά!

Πὺσο γλοκά καὶ τὰ νερά τὴ βεματιά φιλοδοσαν!
Κι' εἶδα κοντά μου νὰ ῥχεται στὰ δάτα τὰ πεκνά,
εὐτυχημέν' ἢ κορασία, φοβιάρα, καὶ γελοῦσαν
τάτριωπά τὰ μάτια της κάτω ἀπὸ τὰ μαλλιά!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Γύρω ἀπ' τὴν ἀγάπη
- 2) Μετὰ τὴν καταστροφή
- 3) Ἡλιος
- 4) Χυνοκωριάτικο
- 5) Ἄης Πανταλέων
- 6) Ἀόρατος σχεδιαστής
- 7) ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΚΗΝΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΓΥΡΩ ΑΠ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

—0—

Σ' ένα κύκιο φίλων και συγγενῶν, μαζεμένων σὲ κάποιον σπίτι, ἡ ὥρα κυλοῦσε εὐχάριστα μὲ τίς διάφορες συζητήσεις καὶ τ' ἀστεῖα. "Ἐξω ἔβρεχε. Ἄν καὶ δὲν ἔκανε δυνατὸ κρῦο (χινόπωρο βλέπετε ἀκόμα) ὁμως ἡ συντροφιά εἶχε κλείσει τὰ τζάμια τῶν παραθύρων καὶ κότταξε ἔξω τὴ βροχὴ, λὲς κι' ἤθελε νὰ φέρῃ μιὰ ὥρ' ἀρχήτερα τὸ χειμῶνα μὲ τίς μάξες του τὸς τόσο εὐχάριστες.

Παιχνίδια διάφορα, κι' ἀστεῖα προκαλοῦσαν γέλια, κι' ἡ κάμερα ὀλη ἔσκουζε. Σιγὰ σιγὰ ὁμως ὑποκύπτοντες κι' αὐτὰ στὸν ἀκαταμάχητο νόμο, ἀρχίξαν νὰ παρακαμάζουν. Ἀπὸ τὸ φυλλορρόγημα αὐτὸ ἀνθίσει ἡ σοβαρὴ κουβέντα. Καὶ νὰ πῶς: "Ἐνα κορίτσι τῆς παρῆρας καθόταν κοντὰ στὸ παράθυρο. Κάποιος κύριος περνώντας ἀπὸ κάτω τῆς ἔρριξε μιαν ἀσυλλόγιστη ματιὰ. "Ἐλα ὁμως ποῦ τὴν ἀντιλήφθηκε αὐτὴ τὴ ματιὰ ἡ παρῆρα; Καὶ βρισκοντας ἀφορμὴ ἀρχίξε νὰ πειράξῃ τὸ δῦσμοιο κορίτσι καὶ νὰ γελᾷ εἰς βάρος του. Αὐτὸ ὁμως τὸ καυμένο, σάστισε καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ. *Ἦταν βλέπετε τόσο αἰφνίδιο!

—Ὡστε λοιπὸν, Δεσποινίς, ἀνταποκρίνεσθε καὶ σεῖς; ἀκούστηκαν μερικὲς πειραχτικὲς φωνές.

—Μὲ συγχωρεῖτε, γιατί;

—Γιατί λοιπὸν ταραχτήκατε;

—Ἄ, μὰ ἦταν τόσο ἀπότομο, ποῦ σάστισε. Κι' ἐνῶ αὐτὰ λεγόταν μιὰ φωνάρα ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀκρὴ τῆς κάμερας.

Αὐτὸ θὰ πῇ ὁ "Ἐρως!

Γεννιέται μὲ μιὰ ματιὰ...

Χειροκροτήσαν ὅλοι.

Μάλιστα, αὐτὸ ἦταν. Ὁ Γεώργιος τ' ἔχε βρεῖ: Ἡ Νίνα δὲν ἦταν ἐρωτευμένη, μὰ μὲ τὴ ματιὰ ποῦ τῆς ἔρριξε ὁ κύριος αὐτὸς περνώντας ἀπὸ κάτω ἐρωτεύτηκε τὸν ἀγάπησε, μ' ἄλλα λόγια.

—Τι; σὰς φαίνεται παράξενο, ξανάπε ὁ Γεώργιος, λαβαίνοντας κάπως σοβαρότερο ὄφρος. Τὸ τραγουδάκι αὐτὸ εἶναι πολὺ ψυχολογημένο. Ἔτσι γεννιέται ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη, ὁ πραγματικὸς ἔρωτας. Μὲ μιὰ ματιὰ..

Δὲν πρὸφταξε νὰ πῇ παρακάτω γιατί ἡ Νίνα πετάχτηκ' ἀπ' τὴν καθέκλα τῆς διακόπτιωντας τον.

—Μὲ συμπάθω, Κύριε, εἶπε. Ἐγὼ δὲ συμφωνῶ μὰς ἑας. Ἀγάπη ποῦ γεννιέται μὲ μιὰ ματιὰ δὲν εἶναι ἀγάπη — ὅπως τοῦλάχιστε τὴ νοιῶμαι γὰ, ἰδανικὴ.

Ἡ συζήτηση ἀρχίξε νὰ γίνεται σοβαρότερον.

—Τι εἶναι, λοιπὸν; ἔσπτηξαν ὅλοι, μὲ μιὰ φωνή.

—Νὰ σὰς πῶ ξακοληθῆς ἡ Νίνα: Τὸ κοντὸ μου τὸ κεφάλι δὲν μπορεῖ νὰ χωρέσῃ τὸ πῶς δύο ψυχές—ἀκούτε; Ψυχές—μποροῦν νὰ

συντροπαστοῦν νὰ γοητευτοῦν ν' ἀγαπήσῃ ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, μὲ μιὰ μόνη ματιὰ.

"Ἐρωτα λέγοντας ἐννοοῦμε τὴν ἀγάπη τὴν ἀφοσίωση μιᾶς ψυχῆς πρὸς μιαν ἄλλη. Ἀλλὰ γὰ ν' ἀφοσιωθῇ μιὰ ψυχὴ σὲ μιαν ἄλλη, πρέπει ἡ δεύτερη νὰναὶ καλὴ, ν' ἀρέσῃ τῆς πρώτης. Καὶ γὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀμοιβαίότη, πρέπει κι' ἡ πρώτη νὰναὶ τὸ ἴδιο, "Ἄν δὲν τὸ θεωρεῖτε μάλιστα ὑπερβολὴ θὰ σὰ; ἔλεγα πῶς οἱ δύο ψυχές αὐτὲς πρέπει νὰχουν τὰ ἴδια προτερήματα καὶ ἐλαττώματα—νὰ συμφωνοῦν ὑπάρχουν μερικοὶ ποῦ λένε πῶς ἀγάπη ἀναπτύσσεται μεταξὺ δύο ἀσύμφωνων χαρακτῆρων. Αὐτοὶ μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶναι καὶ τόσο καλὰ διανοητικῶς. Εἶναι ποτὲ δυνατὸν ν' ἀγαπήσῃ κανεὶς ἕνα χαρακτῆρα διαφορετικὸ ἀπ' τὸ δικὸ του; Ὁ ἀ ὑπάρξῃ ποτὲ συμφωνία ἐκεῖ καὶ κατὰ συνέπεια καὶ ἀγάπης; Συμπέρασμα. Γὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀγάπη, πρέπει νὰ προηγηθῇ γνωριμία στενὴ. Νὰ μάθῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ν' ἀλληληψυχολογηθοῦν, κι' ἂν ταιριάζουν, τότε... μάλιστα. Τότε τὸ καταλαβαίνω ν' ἀγαπήσῃ τὴν ψυχὴ αὐτὴ ποῦ τόσο καλὰ προτερήματα ἔχει.

Στὴν ἀληθινὴ Ἀγάπῃ, ἡ ὁμορφιὰ κατὰ τὴ γνώμη μου δὲν παίζει κανένα ὄλο. Εἶναι τὸ προτελευταῖο ποῦ πρέπει νὰ κυττάξωμε—τὸ νελευταῖο εἶναι ἡ προῖκα, ὁ παρῆρας: Ἐγὼ στὴν ἀγάπη μου θέλω νὰβρω μιὰ ψυχὴ ποῦ σὰν τῆς μιλάει ἡ δικὴ μου, νὰ τὴ νοιῶθῃ?

Τι μ' ὠφελεῖ ἂν ἀγαπήσω, καὶ κάμω ἀργότερα σύντροφο τῆς ζωῆς μου, τὴν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου; Ὁ ἀ καμαρώνω, φυσικὰ, τὴν ὁμορφιὰ τῆς. Μ' αὐτὸ μονάχα. Σὲ μιὰ μου λόπη δὲ θὰ μὲ παρηγορήσῃ, γιατί δὲν ἔχει ψυχὴ ποῦ νὰ μὲ πονέσῃ,

Ψυχὴ, καρδιὰ, καλὴ!.. τίποτ' ἄλλο.

Τὴν ἄλλη τὴν ἀγάπη—τῆς «ματιᾶς»— τὴ συχαίνουμαι. Δὲν εἶν' αὐτὴ ἰδανικὴ, εἶναι σαρκικὴ. Γιατί, φυσικὰ, ἂν, ἔξαφνα ὁ νέος ποῦ περνοῦσε κατ' ἀπ' τὸ παράθυρο τῶρα μ' ἐρωτευόταν, ἡ ἀγάπη του θάταν σαρκικὴ. Ὁ ἀγάπηξε τὸ κορμὶ μου, ποῦ εἶδε, κι' ὄχι τὴν ψυχὴ μου, ποῦ μὲ μιὰ ματιὰ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν δῇ. Παραδέχομαι πῶς μπορεῖ νὰ πάσχη νὰ πεθαίνῃ γὰ μένα. "Ὁμως θὰ πάσχη, θὰ ὑποφέρῃ—τί ἀηδία!—γὰ τὸ κορμὶ μου γὰ τὴ σάρκα μου. Δὲ σηκώνει ἀντίρρηση, γιατί πῶς θέλατε ν' ἀγαπήσῃ τὴν ψυχὴ μου σὰν δὲν τὴν ξέρετε; Καὶ φυσικὰ δὲν τὴν ξέρετε γιατί δὲν τοῦ δόθηκε εὐκαιρία νὰ τὴ μελετήσῃ. "Ὡστε βλέπετε πῶς τὸ τόσο ἀπερίσκεπτα υἱοθετημένο τραγοῦδι τοῦ Γεώργιου, ἀποδείχτηκε πολὺ ἀστοχο ἀπὸ τὴ μιὰ μερζιάδσον ἀφορᾷ τὴν ἰδανικὴ ἀγάπη καὶ πολὺ ψυχολογημένο ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅσον ἀφορᾷ τὸ σαρκικὸ ἔρωτα.

"Ὁλοι φαίνεταν βυθισμένοι σὲ συλλογισμοὺς. Τὰ λόγια τῆς Νίνας τοὺς ἔκαμαν βαφθα ἐντύπωση. Καὶ σκεπτόταν ἂν εἶναι σωστὰ. Ἐσὰς δὲν σὰς φαίνεται πῶς εἶχε δίκιο καὶ μὲ τὸ παραπάνω;

ΠΑΝΟΣ ΗΡΙΑΔΑΝΟΣ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΤΟΝ ΠΕΖΟ

ΗΛΙΟΣ

Πυκνά μολυβόχρωμα βροχοκαμωμένα τὰ χθεσινὰ τὰ σύνεφα. Παντοῦ δάκρυα χθές. Ἀπ' τὸν οὐρανὸ ἀπ' τὰ κεραμύδια τίς κουτσουνάρης ἀφειδώλευτα χυνόνταν. Μιά τραγικότη ἀπέραντη διαγραφόταν στὴ φύση δλόγυρα. Τὰ σπουργίτια τρομαγμένα τρέχουν κάπου νὰ τρυπώσουν γιὰ νὰ μὴ βραχοῦν. Οἱ κότεις θορυβημένε γύριζαν πίσω στὰ νοτέτσια. Καὶ κείνα τὰ ὄντια ποῦ λέγονται ἄνθρωποι, βαρυντυμένοι εἶχαν χώσει τὸ κεφάλι στὸ σηκωμένο γιακά, ἐνῶ ἡ καταχνιά εἰσχωρώντας βαθυὰ στὸν ἐγκέφαλο τους, συσκότιζε ἀκόμα κι αὐτές τους τίς σάπιες ἰδέες.

Ἐνα σύνολο πενθισμένο ἢ χθεσινὴ ἢ μέρα. Κι' ὅμως! Ὅλη αὐτὴ ἡ λύπη, ὄλο αὐτὸ τὸ πένθος ποῦ τριγύρω μου ἀπλωνόταν, δὲν μπόρεσαν νὰ μοῦ συγκινήσουν τὴν καρδιά. Οὔτε τὸ θέαμα τῆς γυμνῆς φύσης οὔτε ἡ καταχνιά τ' οὐρανοῦ, τὰ μαῦρα σύνεφα κι' ἡ βροχὴ ποῦ κέφτοντας ἀνάγκαζε τὰ πάντα νὰ ὑποχωρήσουν ἐποτάσσοντας τα στήν ἄγρια ὄρμῃ τῆς. Ὅλ' αὐτὰ δὲν στίθηναν ἄξια νὰ μοῦ μαλάξουν λίγο τὴν καρδιά καὶ νὰ τὴν κάμουν νὰ πονέσῃ ἀλλὰ, σὰν σκαπέτι μοῦ τὴν ἀτσάλευσαν καὶ μοῦ τὴν ἔκκαναν πιδ σκληρῆ—ναί! πιδ σκληρῆ—ἀκόμα!..

Σκληρότῃ ἀκατανόητῃ, συνωδευμένη με χάρα μοῦ γέμιζε τὰ στήθια. Γιὰ μιά σι γμὴ μοῦ φάνηκε πὼς ὄλο κείνο τὸ πένθος τόχυνε γώ, ὅλη αὐτὴ τὴ θλίψη τὴν προξενούσα γώ. Καὶ τὰ προκαλοῦλα ὄλ' αὐτὰ γιὰ ἐκδίκηση τῆς καλοκαιρινῆς μονοτονίας στὴ φύση—ὄλο τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια χωρὶς ἀλλαγὴ—ναί γιὰ ἐκδίκηση! Ἐλχα κυρξῆξει ἀμείλικτο τὸν πόλεμο καὶ δὲ λογάριεζα καὶ δὲ με συγκινοῦσε τίποτα μὰ τίποτα!

Ἔτσι σὰν νύχτωσε, καὶ τὸ πρῶτ' ἡ σύνεφα εἶχαν χαθῆ ἀπ' τὸν οὐρανὸ κι' ὁ ἥλιος βγαίνοντας πίσ' ἀπ' τὸν Ψηλορείτη πορφύρωσε τὴ φύση. Καὶ σὰν ψήλωσε καλὰ κι' ἐσκόρπισε τοῦ τοῦ χρυσάφι στὴ γῆ, κ' ἐστέγνωσε τοὺς ῥόμους. Ὅταν τὰ πουλιά χαρούμενα μ' ἓνα γλυκὺ κελάρισμα ξαναβγήκαν ἀπ' τοὺς κρυψῶνες τους ζητώντας νὰ στεγνώσουν τὰ ἡγρὰ φτερά τους, κι' οἱ ἄνθρωποι σήκωσαν ξανά τὸ κεφάλι, κύτταξα τὰ δένδρα χωρὶς φύλλα, τὴ γῆ ἀνασπασμένη ἀπ' τὴ βροχὴ πληγῆς ἀνοιχτῆς τοῦ πολέμου μου ποῦ θὰ χρειαστοῦν μῆνες γιὰ νὰ ἐπουλωθοῦν—κι' ἔκαρα.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος θηρίο! Κι' ἂν μιά στιγμὴ ἀποθηριώνεται, ὕστερα ὅμως συνέρχεται καὶ κλαίει ἀπάνω στὰ εἰρεῖπια τοῦ πόνθους του μὴ εἶναι ἀργά... Ὡς ποῦ νὰ ξαναχτιστοῦν ἀπακτεῖται καιρὸς...

ΠΑΝΟΣ ΗΡΙΑΝΟΣ

ΟΠΟΙΟΣ μᾶς φέρει τὸ 11ο φύλλο τῆς « Ἀθηνᾶς » θὰ πάρῃ τρεῖς δραχμὲς ἢ 4 φύλλα ἄλλων μερομηγιῶν.

Σὲ περίμενα!—Πὼς; Ψηλοπετοῦσα ἢ φαντασιὰ. Θὰν τὸ πιστέψης; Σ' εἶχε πλάσει. Μαλλιὰ ξανθὰ ἢ καστανὰ, μάτια γαλανὰ, γιουλιὰ ἢ μαῦρα ῥώτης' τὴν νὰ σοῦ πῆ. Σ' εἶχε πλάσει ὡστόσο. Δὲ σὲ γνώριζεκι' ὄμως τὴ ψυχὴ τὴ φανταζόταν ἔτσι: »Θὰ τὴ συντύχω τάχα μιά τέτοια ψυχούλα;» ψιθόριζε κάποτε. »Ὅχι κάποτες συχνά, πολὺ συχνά. Σὲ σκεπτόταν καὶ δὲ σ' εἶχε δῆ. Ψιθόριζε:» τι μάτια γαλανὰ, γιουλιὰ ἢ μαῦρα; ἀδιάφορο πρόσθετε. Μιά ψυχὴ καὶ ἄλλο δὲ νοιάζει. Καὶ τὸ πέτυχε! Πεθύμαε τὴ ψυχὴ καὶ τὴ φανταζόταν ἀπολιπιζόταν μέρα με μέρα καὶ πιστενε στεριά πὼς ὄνειρο δὲ νὰ μείνῃ μόνο ὄνειρο Καὶ νὰ ποῦ τὸ πέτυχε. Δὲ λέγαμε κάποτες πὼς ὁ ἥλιος κάπου τῆς Ἀγάπης σὲ φώτισε καὶ σοῦ φανέρωσε τὴ ψυχὴ; Κι' αὐτὴ φηγαριστήθη. Τὶ νοιάζει ἂν τὰ μάτια εἶναι γαλανὰ γιουλιὰ ἢ μαῦρα; Ἄς τὰ ποῦμε ὡστόσο: Μαλλιὰ ξανθὰ καὶ μάτια γαλανὰ! Ὅσο γιὰ τὴ ψυχὴ—ἥλιος!

Νὰ νειρέφτηκα τάχα; Νὰ σ' εἶδαν τὰ μάτια μου; Μπορεῖ μόνο τῆς ψυχῆς τὰ μάτια. Κι' ἦταν πρῶτ'. Καὶ σὺ κάτω ἀπὸ μιά φλογισμένη ἀπὸ τίς κοκκινιάδες ῥοδοριὰ! Σὲ κύτταξα γιὰ πολὺ! Ῥόδα, ῥόδα, ῥόδα. Κι' ἡ μυρουδιά ξεχυνόταν κι' ἔφτανε ἀγοσάλευτη μέσα μου βαθεῖά! Σὺ θυμίαμα. Δὲ θὰ σοῦ πῶ πὼς ῥόδα φαντάζαν μεσ' τὰ ῥόδα τὰ μάγουλά σου, μηδὲ ἡλιαχτιδιὲς τὰ μαλλιὰ σου. Ἄλλοι ἄς ψέλνουν τὴν ὄμορφιά καὶ τὴ χαρὰ! Τὸ ἀγκυθένιο τῆς ῥοδοριᾶς στεφάνι ποῦ σὲ τρι υροῦσε ἐγὼ μόνο ἄς ψέλνω. Ἦσουν ἢ προσωποποίησ' τοῦ Πόνου! Κι' ἦσαν ἀξιαγάπητη.

GEUR CONTRIT

ΧΥΝΟΠΟΡΙΑΤΙΚΟ

* Ἀντὶς γιὰ κλάδια χλωρὰ με φύλλα—
—κόμες δαιμόνων ποῦ ἀνεμίζουν—
—ξερὰ κλαδιὰ καὶ ξερὰ φύλλα
—σκοινιά βάρκας—τὸν ἄνεμο σκίζουν.

* Ἀντὶς τραγοῦδια καὶ προσινάδα
—χαρὰ Θεοῦ, μπιτοῦ χαρὰ—
—τὰ κλάδια ἀφίνουν μὴ σερενάδα
—ἄρπεκ Δαβὶδ χτυποῦν τρελλά!—

* Ἀντὶς γιὰ θόλος δλογαλάτσο
—σὺφῆμο κρεββάτι με οὐρανὸ—
—σύγγεφο μαῦρο καὶ λυσσασμένο
—τὸ θολὸς σκίζει τὸ σταχτερό
20-8-1924 ΦΙΦΗ ΜΟΡΦΟΛΑΤΡΗ

GABRIELE D'ANNUNZIO

Α Η Σ Π Α Ν Τ Α Λ Ε Ω Ν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΠΑΝΤΕΛΗ Γ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗ

—Ζαχαρίας! Ζαχαρίας! Ψυχή μου! Χι-
ρά μου!...

Ἡ κακόμοιρη γυναίκα φώναζε, φώ-
ναζε πάντα, καὶ φιλοῦσε τὰ πόδια τοῦ
πληγωμένου, καὶ τὸν τραβοῦσε κοντὰ
της, κατὰ γῆς.

Ὁ πληγωμένος ἔκαμε ἓνα κίνημα,
ἀκόμα ἓνα σπασμωδικὸ μορφισμὸ τοῦ
στοματίου, ἀνοιξε τὰ μάτια πρὸς τὸν
οὐρανὸν ἄλλὰ χωρὶς ἑμφυβόλιαν δὲν εἶ-
δε τίποτε, γιατί ἓνα εἶδος ὑγρῆς σιέ-
πης τοῦ σκέπαζε τὰ μάτια. Χοντρά δι-
κρῶν ἀρχίζαν νὰ ξεπετιοῦνται ἀπὸ τῆ
γωνία τοῦ βλέφαρου του καὶ νὰ τρέχουν
πάνω στὸ μάγουλο του καὶ νὰ λαμβάνω-
ντο τὸ στόμα του ἔμεινε ἄνοιχτο ἀσπύ-
στο πνιχτὸ σφύσιμα τοῦ λαρυγγιοῦ του,
ἐνοιώθε κανεὶς πὼς ἔκανε μὲτὰ μάτια
προσπάθεια γιὰ νὰ μιλήσῃ.

—Μιλήσε, Ἡκαλλόβρα! Ποιὸς σέ
χτύπησε; Μιλήσε! Μιλήσε!

Ἦταν μέσα σ' αὐτὲς τὲς ἐρώτησεις ἓ-
να φρέγκισμα θυμῷ, ἓνας ὄγκος μανίας,
μὲτὰ τρικρομὲν ἄκόμα συγκρατημένη ἀπὸ
ἐκδίκησης.

Τὸ κληρονομικὸ μένος ἔδραζε σ' ὅ-
λες τὲς ψυχῆς.

—Μιλήσε! Ποιὸς σέ χτύπησε; Ἦδες
μας το! Ἦδες μας το!

Ὁ ἐτοιμοθάνατος ἀνοιξε τὰ μάτια·
καί, καθὼς τοῦ κρατοῦσαν τὰ τοῦ χέρι
σφιχτὰ, αὐτὸ τὸ χεστὸ καὶ ζωοφόρο
ἄγγισμα ἦταν ἕως ἡ αἰψία τὸ πνεῦμα
του νὰ ζυγνήσῃ γὰρ μὲτὰ εὐχησθῆ, τὸ
βλέμμα του νὰ φωτισθῆ, ἓνα ἰόμιστο
ψιθύρισμα νὰ τ' ἀνεβῆ στὰ χεῖρα μ' ἓ-
να ξεχείλισμα ἄρουῦ περὶ ματωμένου.
Δὲ κινταλιθαίναν ἄκόμα κελνοὶ τοῦ θε-
λε νὰ πῆ. Ἡ αἰσική γέννησε τόσο δι-
θειὰ πού ἀντρακαθάνονταν κανεὶς τὴν ἄ-
ναπνοὴ τὴν ἰγκομιχρητὴ τοῦ κλήθου·
καὶ μὲτὰ φλόγα ἔναψε στὸ βάθος τῶ μα-
τιῶ, γιατί ὅλα τὰ πνεύματα περιμέναν
τὴν ἔδικα λέξη.

—Μα... Μα... Μα... σκαλίκο...

—Μασκαλίκο! Μασκαλίκο! ῥύαζε ὁ
Γιακόμπης. Πρῶτα σὲ πλῆθος τρα-
θήκτησεσὺν ἀνακατωμένους εἰσφουγκρῆς ἐπὶ
τρικημιά. "Ἄστερα", ὅταν μὲτὰ φωνή σκι-
πάζοντες τὸ θόρυβον ἔνοιξε τὴν κάλεση
στὰ ὄπλα, τὸ μανιασμένον πλῆθος δια-

σφοδρίστηκε. Ἡ μοναδικὴ σκέψη τοῦ
δύρανε ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἄνθρωπους
ἢ αἰφνίδιαν σκέψη ποῦχε διαπερῆσει ὅλ'
αὐτὰ τὰ πνεύματα σὺν ἰστραπή, ἦταν ν'
ἀσπάζον τὸ πρῶτον πρῶτα ποῦ θὰ λά-
χαινε γὰρ νὰ χτυπήσουν. Ἐκείτω ἀπὸ τῆ
μεγάλῃ κοκκινόχρωμῃ λαμπράδα τοῦ
σοφροῦπου, ἓνα εἶδος ἀνθρωπόχτονης
μαίρας βύρανε πάνω σ' ὅλες τὲς τυνεί-
δησεις.

IV

Ἐκείτῃ ἀραιωμένη φάλαγγι μὲ τὰ
δρεπάνια, τὰ κλαδευτήρια, τὰ σιεπάρι-
να, τὲς κακλίδες, τὰ ντουρέκια μαξέ-
τηκε στὴν πλατεῖα μπροστὰ στὴν ἐκκλη-
σίαν.

Ὅλοι φωνάζαν:
—"Ἄγες Πανταλέων!

Ὁ δὸν ἑκόντολος φοβισμένος ἀπὸ
τὴν ταραχὴν, εἶχε καταφύγει σ' ἓνα στα-
σίδιον πρὶν ἀπὸ τὴν ἄρμα Τραπέζα. Μὲτὰ
παρέα ἀπὸ φανατικούς, μὲ τὴν ὁδηγίαν
τοῦ Γιακόμπη ὤμοιρε στὸ μεγάλο πα-
ρεκκλησίαν, ἔσπασε τὸ μπροστῆμα κίρκη-
λα καὶ κατέβηκε στὴν κρούση τοῦ φυλα-
στόταν ἠμπούστον τοῦ ἄγιου. Τρεῖς
λίμπες μὲ λάδι κελὸν γλυκὰ σὸν ὑγρὸ
ἀέρα τοῦ ἱεροῦ· τὸ χριστιανικὸν εἶδωλον
πίτω ἀπὸνα τζάρι, εἰδείχνε τὸ ἰσημο-
μένον κεφάλι του, πούλαμπε στὴ μέση
ἐνὸς μεγάλου δίσκου ἡμίστικημου· καί
οὐ τοῦχε χανόντουσαν κίτω ἀπ' τὴ
πλευρῆστίη τῶν ἰσπερωμῆτω.

Ὅταν τὸ εἶδωλον, ἑκατάμενον πάνω
στοὺς ὄρους τσαπῆρω ἡρακλεῖδω, φέ-
νηκε στὸ τέλος ἀνάμεσα εἰς κολώννας
τοῦ περιπτέρου καὶ φωτίστηκε σὺν ἀπὸ
φῶς μὲτὰ ἀγῆς, ἰκανόστηκε μέσα σ'
αὐτὴ τὴν ἀνοπόμενον κίτω μὲτὰ μακροῦ
πνοῆ πᾶθους, ἐντὶ φρέγκισμα ὁμοῦ μὲ
μὲτὰ δοῆ χροῖας τοῦ θεοῦ πεσοῦσε πάνω
στὰ κεφάλια. Ἐκείτῃ ἡ φάλαγγι μπῆκε στὴν
πορεία μὲ τὸν πελώριον ἠμπούστον τοῦ
ἄγιου ποῦ ταλιντεῦσαν πάνω ἀπὸ τὸ
πλῆθος καὶ ποῦ ἰτένιζε μπροστὰ του μὲ
κατὰ τὸ βλέμμα του τῶν ἀδειανῶ κογχῶ.

Ἐπὶ δρόμω τοῦ ποταμοῦ, τὸ κέρο
τοῦ Ἡκαλλόβρα σκάθηκε μπόδιο στὴν
πορεία. Ἦταν ἀδειανὸν, μὲ διατηροῦ-
σε ἄκόμα πολλές ματωσταλίδες σὲ πολ-
λὴ μέρη. Αἰφνίδιαν ξεσπασματα θυμῶ

διακόψαν τή σιωπή. "Ο Γεακόμης φώναξε:

—Νά βάλλωμε μέσα τόν Άγιο!

Κι' ό μπουστός, θεσμένος τώρα πάνω στις θέσες του κάρου, τραθήχτηκε με τή χείρα προς τή πέραμα του ποταμού. Η πολεμική λιτανεία πέρας' έτσι στην Άλλο Όημο. Η Άνω άπ' τις πυκνές γραμμές τρέχαν μεταλλικές λάμπες: ό πλημμυρισμένος ποταμός άφινε φωτοβολές, και, κόκκινος σ' χείμαρρος λάβας, λαμποκοπούσε ανάμεσα στις λεύκες, και κάτω, κοντ' στους τετράγωνους τουδ' πυργούς. Η Άνω σ' ένα μικρό ύψωμα έβλεπε κανείς τή Μασσαλική κοιμισμένη μέσα σ' ένα ληθούτο.

"Άκουε κανείς έδώ κι' εκεί γυρογύριτα σκυλλιών π' άπαντούσαν μ' ένα μανιώδειο πέσιμα. Στην όξοδο του περαμάτου, ή φάλαγγ άφρησε τόν καλό δρόμο, τραθήξε ύαια γραμμή μέσα άπ' τή χωράφι, έδωσε τή δρόμο της. Οι βασιτζίκι είχαν ξανασηχώσει πάνω στους ώμους τους τόν ίσημένιο μπουστό που σηκωνόταν πάνω άπ' τις κεφαλές ανάμεσα στ' ψήλα, έδωδεκαντ' άστρα, τή άστερόκλιμα.

Αίφνης ένας θεσικός, που φύλαξε τις θυμωνίες, μέσα στην άσερένια καλύδα του άρπάχτηκε άπ' ύνα τρακλή φόδο βλέποντας αυτό τόν άματωμένο καθ, και έτρεξε προς τή λόφο κρίζοντας μεγαλόφωνα:

—Έβοήθει! Έβοήθει!

Αυτές οι κραυγές αντεκλιόντουσαν μέσα στις έληδες.

Τότες οι άντρες της Ήραντουζας προχωρήσαν όμπρός.

Ανάμεσα άπ' τους κορμούς τώ δέντρο, ανάμεσα άπ' τή ξερά καλίμα, ό άσημένιος Άγιος ταλαντεύονταν, άφινε ήξερά κουδουνίσματα ακουνοώντας στα κλαδιά και, τή στιγμή που θίπερτε, θάλεγε, φωτιζόταν άπ' όδες φωτιές. Δέκν, δώδεκα, εΐκοσι τουφεκιές, μέσα στη λάμψη του μπουστου, πέσαν σ' άδερτ' χαλάκι πάνω στα κλειστά σπήτια.

Άκούστηκε τή κλάγγισμα τώ σφαιρώνε, ύστερα φωνές' άκούσαν ύστερα ένα θορυβώδικο συναγεριδ' όρτες: Άντ' ξαν, άλλες κλειστήκν' σπάσανε τζάμια ύστερα γλάτρες κι' αυτές πέσαν πάνω στο πλκίστρο. Η έσω άπ' τή πλθθος τών ηλιορηκτώ ό καπνός ό άσπρος ανέθανε στην άέρα τόν ήσυχο κι' έκανε μεν βούλα πάνω στη προάχωση τ' ούρανο. Άσύνειδα όδηγμένοι άπ' μια χτηνώδεια μαρία, όλοι φωνάζαν:

—Θάνατος! Θάνατος!

Μετ' παρ' άπ' φανατικούς σημάτιζε μια φουρά γύρω άπ' τόν "Άη-Ήανταλέο, και ανάμεσα στα στραφτά θισάνια και κινάμενα κλαδωτήρια, πατούσαν φοβερές βλαστήμιες στον "Άη-Κονζάλδο.

—Τό διακονιόρη! Τόν κλέφτη! Τις

λαμπάδες μας! Τις λαμπάδες μας!

"Άλλες παρές χτυπούσαν στις πόρτες τις δίχταν κάτω με σκυλλιδές. Η και, όταν οι πόρτες φεύγν' άπ' τή μίσκουλά τους και πέφταν θροντώντας, οι λάτρες τ' "Άη-Ήανταλέον ώρμούσαν μέσα ούρλιάζοντας, για να σφίξουν. Οι γυναίκες καταφεύγιν στις γωνίες, ξεμαλιασμένες ζητώντας χάρη, για να φυλαχτούνε άπ' τή χτυπήματα πάνω τή μαχαίρα και με τή δου τους τή χείρα και τή δάχτυλα κοφθόντουσαν, "άστερα κολιόντουσαν πάνω τή πάτωμα ανάμεσα στους σωρούς τή σεντόνια και τή σκεπίματα και χώναν τή μαλακί τους τή κορμιά.

"Αψηλός σ' ανάστημα, εύκολοκίνητος, κοκκινωπός σ' ακουρω, ό Γεακόμης που διεύτνε τή επίθεση, σπαματούσε σε κάθε λεπτό για να κίμη πάνω άπ' τις κεφαλές, με τή μεγάλη του τή δρεπάνι, μεγάλες χειρονουίες διαταγής. "άστερα έτρεχε μπροστ', άρρομος, ξεσκύφωτος, για τή δόξα τ' "Άη Ήανταλέοντα. Η περισσότερο άπ' τούτα άντρες τόν ακολουθούσαν: οι είχαν όλοι τήν άστηση τή χαμένη κι' άόριστη πώς περπατούσαν στη μέση μιας πυρκαγιάς, πάνω σε κινάμενη γή, κάτω άπ' ένα φλογόβολο θόλος που λές και θή γαρειζόταν.

Μετ' γρήγορα οι υπερεκτιστές τρέξαν άπ' όλες τις μεριές: γαρι έθροπτοι, χαλκώχρωμοι σ' μεγάδες, κίμωχάροι, που χτυπιόντουσαν με μεγάλη μαχαίρα και που έαμώσαν στη κοκκιά κ' έ στή λαούγγι συνοδεύοντας κάθε χτύπο με λαυγγόφωνες κραυγές. Λέγο-λίγο ή μάχη πισωχωρούσε προς τή εκκλησιά. Οι φλόγες τώρα ξεποδούσαν άπ' τις στέγες δου ή τριώ σπητιώνε. Μετ' παρ' άπ' γυναίκες και παιδιά φεύγιν μ' όλη τους τή δύναμη μέσα άπ' τις έληδες στραβωμένοι άπ' τόν πανικό.

Τότες, άπυλαγμένοι άπ' τή δίκρυσ και τις κηρίκλτες, οι άντρες περιωρίσαν τόν πόλεμο σε σώμα με σώμα με περσότερη άγριάδα. Η κάτω άπ' τή σκουριόχρωμον ούρανο, ή γή: στρωνόταν άπ' τή πτώματα. "Ο θάνατος έκοφτε τις βλαστήμιες στα δόντια κειών που πεθαίναν' και, μεσ' στη θουή, ξεκλόθκε ν' άκούεται ή φωνή πολυκοιμένη άπ' τους "Ήραντουζιάνους:

—Τις λαμπάδες μας! Τις λαμπάδες μας!

Μετ' ή πόστα της εκκλησιάζ αντίστ' κήταν, πελώρια, ά τή καρδιά θρογιά, όλόσπαρτη άπ' καρφιά. Οι άντρες τώ Μασσαλικό της κόναν ένα όχθύωμα στους χτύπους τώ σκυλλιδόνε. "Ο ίσημωμένος Άγιος, άπαθής στη λευκόση του, ταλαντεύονταν στη μέση της μάχης, πάντα σηκωμένος στους ώμους τεσσάρω ήρακλειδω που, ματωμένοι άπ' τή κεφαλή ως στα πόδια, πεισιματώναν να

μένουν όρθοί.

Η ύψιστη ευχή των πολιορκητών ήταν να θέσουν τὸ εἶδωλο τους στὸ θώκο τοῦ όχτροῦ.

Ἐνὼ λοιπὸν οἱ άντρες τοῦ Μισικκίκο χτυπιόντουσαν ἀά λιοντάρια καὶ θαμματορογοῦσαν πάνω κεὶ στὴ πέτρινα σκαλοπάτια, ὁ Γιακὸμπης χανάμενος γιὰ μιὰ στιγμή χωρὶς νὰ τὸν δοῦν, γύρισε γύρω πρὴν ἐκκλησιᾷ γιὰ ν' ἀνακαλύψῃ ἕνα διόδια ἀνοπερίσπαστο ποῦ θὰ τοῦς ἔμπαζε στὴ ἰέρῃ. Αἰάκρινε μιὰ τρύπα στὸν τοῖχο χιμηλᾷ, ἀναρωχήθηκε, μπεδέστηκε πρῶτα ἀπ' τοῦς γοφῶς στὸ ἀνοιγμα τῷ στενῷ, ὕστερον σφάδαζε καὶ ὄππου μπόρεσε νὰ γλιστρήσῃ τὸ μακρὸ του τὸ κορμὶ ἀπ' τὴ τρύπα.

Ἡ καλόδεχτη μορροδιὰ τοῦ λιβανιοῦ κομᾶτιζε στὴ γαλήνη τῆς θεϊκῆς κατοικίᾳ. Αὐτός, στὴ σκιά, πασπατεύοντας, ὀδηγημένος ἀπὸ τὴ θόρυβο τῆς ὄξω χλαυῆς, σκυρτώντας στὰ στασίδια, χτυπώντας στὴ πρόσωπο καὶ στὰ χέρια, δάδιζε γιὰ τὴν πόρτα. Τὰ μανιώδικα σκεπάρνια χτυποῦσαν τώρα τὴν καρδιὰ τοῦ ἥρωα μὲ μιὰ ὑπόκωφη ἰντῆχησι. Ἄρπαξε ἕνα κομμάτι σίδηρο καὶ ἄρχισε νὰ περιδιδίξῃ τὰ μύσταλα, ἀγκομαχώντας, πνεγμένως ἀπὸ τὴν ἰγώνια ποῦ μέκρανε τίς θύναμες του μὲ θαμπώματα στὰ μάτια, μὲ πληγῆς ποῦ τὸν πονοῦσαν καὶ ποῦ τοῦ λούγαν τὸ δέμα μ' ἕνα χλιαρὸ ῥευστὸ.

— Ἄγχε Πανταλέον! Ἄγχε Πανταλέον!

Ἦταν οἱ φωνῆς τῶν πολιορκητῶ ποῦ, ἀπ' ὄξω, νοιώθαν τὴν πόρτα νὰ ὑποχωρῇ λίρο-λίγο καὶ διπλασιάζαν τίς σπρωξιές καὶ τίς σκεπαριές.

Μέσα ἀπὸ τὴ ξύλινη τὴν πόρτα, ὁ Γιακὸμπης ἄκουε τὸ βαρὺ χτύπο τῶ κορμιοῦ ποῦ πῆρταν, τὸ ἔσοφ χτύπημα τοῦ μακροποῦ ποῦ χάρφωνε ἕνα ἄθροωπο στὴ νεφρῷ. Ἐκεί σ' αὐτὴ τὴν ἄγρια ψυχὴ ἀναφτε ἕνα μεγάλο αἰτήημα, ὁμοιο μὲ τὴ θεϊκὴ ἔξελξη τοῦ ἥρωα ποῦ σώζει τὴ πατριδα του.

V

Μὲ μιὰ τελευταία προσπάθεια ἡ πόρτα ἔπεσε. Οἱ Παντουζιάνοι ῥιχτήκαν μὲνα κπέρχοντο οὐρλιατῷ νέκης, ποδοπατώντας τὰ πτώματα, σέρονοντας τὸν ἰσημένιο τους ἄγιο πρὸς τὸ θυσιαστήρι. Ἐκεί ἀνανάκλαση κινητῶν λάμψεων εἶχε πλημμυρίσει ἄξερνα τὴ σκοτεινάδα τοῦ νάρθηκα, ἔκανε νὰ σπιθήρξῃ στὸν ἄέρα τὸ χροσάφι τῶ πολυφώτωνα καὶ οἱ σωλῆνες τοῦ ὀργανέττου. Μιὰ δεύτερη μάχη γίνθηκε μέσα πρὴν ἐκκλησιᾷ, κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴ κοκκινωπὴ λάμψη π' ἀναφτε καὶ ἴσδυνότανε γύρω-γύρω κατὰ ποῦθελε ἡ πυρκαγιὰ ποῦ ὕτρωσε τὰ γειτονικὰ τὰ σπήτια.

Τὰ σώματα κρατώντας τῶνα τᾶλλο κουτρουδαλοῦσαν πάνω στὸ πλακῶστρωτο, δὲν ἀμολνοῦσαν, κυλιόντουσαν

μαζῷ μὲ λυσσασμένα ἀγκαλιόματα, κουτρολοῦσαν ἀπ' ὄλες τίς μεριές καὶ ἰγωνιοῦσαν κάτω ἀπ' τὰ στασίδια, πάνω στὰ σκαλοπάτια τῶ παρεκκλησιῶ, στὶς γωνιές τῶν ἐξομολογηταριῶνε. Οἱ θόλοι τῆς θείας κατοικίᾳ ἀντιλαλοῦσαν καθ' ἑαυτὸ τὸν παγερὸ χτύπο τοῦ σίδηρου ποῦ περνοῦ τὰ μοῦτικια ἢ γλιστρᾷ στὰ κόκκαλα, τὸ λιγὸχρονο μουγγριτὸ τ' ἄστενικὸ τ' ἰθρόπου τοῦ χτυπημένου σὲ ζώικὸ ὄργανο, τὸ τρέξιμο τοῦ κορμιοῦ ὄντας σπᾶει ἀπὸ χτύπημα, τὸ βρουχθῆμὸ κείνου ποῦ δὲ μπουρεὶ νὰ πεθάνῃ, τὸ φουερὸ γέλιο κείνου ποῦ μπόρεσε νὰ σκοτώσῃ. Ἐκείμια γλυκεῖα μορροδιὰ ἄλαφρῇ λιβανιοῦ κομᾶτιζε πάνω σ' αὐτὴ τὴ σφαγή.

Μὰ ἕνας κόκλος όχτροὶ ὑπεράσπιζε τὸ θυσιαστήρι, καὶ τὸ ἰσημένιο εἶδωλο δὲν εἶχε ἰκόμα τὴ δόξιν νὰ φτάσῃ κεὶ. Ὁ Γιακὸμπης χτυπιόταν μὲ τὸ βρεπᾶνε του, γαμάτος ἀπὸ πληγῆς, χωρὶς νὰ πιτωχωρῇ οὐδ' ἕνα πόντο ἀπὸ τὸν τόπο ποῦ πρῶτος αὐτός εἶχε φθάσει. Ὁ ἄγιο δὲ διατιόταν τώρα πικρὸ ἀπὸ δυὸ, καὶ ἡ πελώρια του ἰσημένια κεφαλὴ ταλαντεύονταν μὲ παρήξενες κίνησες κρασοποισιμένου. Οἱ άντρες τοῦ Μισικκίκο εἶχαν τὴ μανία τῆς ἀπολιτισίᾳς. Τότες—νὰ! — ὁ ἄγης Πανταλέον κατακύλησε πάνω στὶς πλάκες μ' ἕνα καθαρὸ καὶ ἠγερὸ κουδοῦνισμα. Ἐκεί, καθὼς ὁ Γιακὸμπης ὠρμοῦσε νὰν τὸν κηρώσῃ, ἕνας μεγάλως διαολῶθρωπος ἀναποδογύρισε τὸν πολεμιστὴ μ' ἕνα χτύπημα μὲ τὸ κλαδευτῆρι στὸν τράχηλο. Δυὸ φορές ὁ Γιακὸμπης ἀναστηλώθηκε στὰ πόδια του· μὰ δυὸ καινούργια χτυπήματα τὸν ξανακρίξαν κάτω. Εἶχε τὸ μούτρο, τὸ στήθε καὶ τὰ χέρια πλημμυρισμένα αἷμα· καὶ ὅμως πείσμωνε νὰ πυχρήψῃ ἰκόμα. Αὐτὸ τὸ τρομερὸ πείσμα ἐσέθισε τοῦς όχτροῦς: Τρεῖς, τέσσερις, πέντε μανιώδικοι βουξβοσκιοὶ τὸν χτυπῆσαν μαζῷ πρὴν κοιλιᾷ, τοῦ θγάλλαν ὄξω τὰ άντερα. Ὁ φανατικὸς ἔπεσε ἰνίσκελα, χτύπησε μὲ τὸν τράχηλο τὸν ἰσημένιο μποῦστο, ἔκαμ' ἕνα τέναγμα γιὰ νὰ γορέσῃ μπουδόμετα, ξανάπεσε μὲ τὸ πρότωπο κατὰ τὸ μέταλλο, μὲ τὰ χέρια ἀπλωτὰ μπροστὰ, μὲ τὰ πόδια τεντωμένα.

Ὁ ἄγης Πανταλέον εἶχε χαθῆ.

ΤΕΛΟΣ

WILBHAM CAINE

Ο ΑΘΡΑΤΟΣ ΣΧΕΔΙΣΤΗΣ

Μετὰφραση Π. Ηριδανου

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Ἐνα πρωί, τὴν ὥρα ἀκριβῶς ποῦ ἡ κ. Γάστων ἔτοιμαζόταν νὰ βγῆ μὲ τὸ μικρὸ της δέ-

μα του φαγητού και να συναντήσει το σύζυγό της—ήταν απασχολημένος με μιὰ μεγάλη έλαιο-γραφία, η πρώτη του σημαντική τοπογραφία—το μεγάλο κόκκινο αυτοκίνητο του κ. Ραούλ σταμάτησε μπροστά στη πόρτα με τον κ. Ραούλ μονάχα μέσα. Πήδηξ' έξω κρατώντας ένα καλάθι στο χέρι του, όπως συνείθισε μ' αυτή τη φορά το καλάθι ήταν πολύ μεγαλύτερο, απ' τις άλλες φορές.

«Α! α!» φώναξε, ώστε ήρθα έγκυρος. «Φοβήθηκα πώς δε θα σάς προλάβανα, Κυρία Παυλίνα» έφερε το πρόγευμα μας μαζί μου. Είναι έξοχο. (Οι τρεις μας θα φάμε στο δάσος, και θα πραξενευτώ πολύ, αν δε μου αήτε πώς είμ' ένας καλός τροφοδότης. Έφοβέρισα το Μπουσσάρ πώς θα παύσω ναμαι πελάτης του, αν κάμπετε καμιά κακή κριτική για κείνα που μ' έφοδιάτε. Χθές έκέρδισα 50000 φράγκα και σήμερο θα δοράσωμεν αυτή την έσορτή. Δεν είν' ανάγκη να πάρετε το δικό σας πρόγευμα Κυρία Παυλίνα.

«Χτύπησε τα χέρια της σα μικρό παιδάκι. «Ω! Ω! Ραούλ» φώναξε, έξοχα έξοχα! Έμπρός γρήγορα. Ο Γάστων είν' ακόμα στο Ροχέ ντε λά Κολόμπ.

«Και χωρίς να χρονοτριβήσουν έφυγαν α' οι δυο. Καθώς εξαφανίζονταν ανάμεσα στα δένδρα γύρισε και μύσεισε το μαντιλάκι της συνοδεύοντάς το μ' ένα χαμόγελο. Αυτή ήταν η τελευταία φορά που βλεπα το μικρό αγγελούδι — ζωντανό.

«Ναι, αγαπητέ μου κ. Λουίς» εξακολουθήσε η κ. Άλλαν μετά μικρή διακοπή που χρειάστηκε για να διώξη τη συγκίνηση «δεν την ξανάδα». Ο δρόμος που πήραν τους έφερε στην άκρη ενός λατομείου—αυτό το μέρος ήταν γνωστό για πολύ επικίνδυνο—ήταν κιγκλιδοφραχτο—και σε μιὰ στιγμή π' ακούμπισαν πάνω στο κιγκλιδίωμα για να κυττάξουν κάτω κείνο, έσπασε και κυλίστησαν κι' οι δυο κάτω. Από θαύμα ο κ. Ραούλ δεν έπαθε τίποτα. Άκόμα δεν έσπασε ούτ' ένα κόκαλο. Φαίνεται πώς έπεσε ανάμεσά στους κλώνους ενός δένδρου περίπου δέκα πόδια κατ' απ' την άκρη του κρημνού, και σταμάτησε κει, λιποθυμισμένος αρκετή ώρα. Μά η φτωχή γυναίκα του κ. Γάστων α! κ. Λουίς σκοτώθηκε εύθως. Και μπορούσε να μὴν σκοτωθῆ; Έπεσε από εξέητα πόδια και πάνω σε δράχους.

«Έτσι το μελετημένο εύθυμο πρόγευμα ματαώθηκε.»

Αυτή είναι η ιστορία. Άλλα θα θέλατε να μάθετε τι απόγιναν ο κ. Γάστων και ο κ. Ραούλ. Τον κ. Γάστων η τραγωδία αυτή τον σκότωσε. Ίσα με που θάψαμε δώ στο νεκροταφείο τη γυναίκα του, φαινόταν ύπομονετικός. Μά σαν άρχισαν να ρίχνουν χώμα πάνω στην τάφο σκλήρηξε άξαφνα και θέλησε να πηδήξει μέσα. Τον συγκράτησαν με βίαν. Τον γύρισαν δώ στο Μπουλ ντ' όρ και τον πλάγιασαν, Έαπλωμένο τον έκαμε ο πυρετός και στενοφογίριζε παραμιλώντας και φωνάζοντας την Παυλίνα του. Ήταν σπαραχτικό. Είχε δυο νεοοκόμες και το γιατρό μας από το Φοντεγμπλώ. Κάθε μέρα ο κ. Ραούλ έφτανε από το Παρίσι μ' ένα μεγάλο γιατρό, που άνάλαβε να πλερώνη ο ίδιος. Το δόστυχο το κ. Ραούλ! Έχασε δέκα χρόνια απ' τη ζωή του τη βραδυά του δυστυχήματος. Τόν έ-

πήρε η ιδέα πώς λίγο πολύ έφταιγε κι' αυτός για το δυστύχημα. Έπρεπε να δοκιμάτη το κιγκλιδίωμα πριν αφήση τη φτωχή γυναίκα ν' άκουμπιση.

Πολύ παράξενο ειλεν ο Μεντόζα. Κι' ο Κύριος Γάστων;

Έγινε καλά. «Ήταν πολύ νέος, κι' οι νέοι δύσκολα καταβάλλονται από στενοχωρίες. Έγινε καλά κι' ο κ. Ραούλ με το γιατρό απ' το Παρίσι τον πήραν με τ' αυτοκίνητο.

Όταν έφυγε ήταν σαν φάντασμα. Ά! καλέ μου Κύριε, όταν θυμούμαι τις χαρές και τις λύπες π' αυτός ο φτωχός νέος γνώρισε σ' αυτό το σπίτι, σ' αυτά τα δυο δωμάτια που τώρα είναι δικά σας.

«Λυπούμαι πολύ» ειλεν ο Μεντόζα μετά μικρή σιωπή που δεν πρέπει να μείνουν πιά δικά μου, αγαπητή μου Κα Άλλαν. Θα σάς πληρώσω για όλη την εβδομάδα και αύριο θα γυρίσω στο Παρίσι. Δεν μπορώ να έργαστώ δώ κι' έχω αναλάβει ένα έργο που πρέπει να το τελειώσω γρήγορα, Πιστεύω πώς θα μπορούσα να κάνω μιὰ δοκιμή αύριο το πρωί μά η τραγική σας ιστορία είμαι βέβαιος έκαμε άνόρηλη κάθε τέτοια προσπάθεια. Είναι αποφασισμένος να φύγω και μου φαίνεται πώς τούτα τα δωμάτια φαντάζουν για μένα, Ποτέ δε θα μπορέσω να έλευθερώσω το νοῦ μου απ' τον κύριο σας Γάστων και την πεθαμένη μικρή γυναίκα του. Και πολύ φοβούμαι πρόσθεσε σε ιεροπρεπή τόνο πώς κλι συμβαίνει στον κ. Γάστων. Το πορτραίτο του αυτό που μόλις τώρα ζωγράφισα, παραδείγματος χάριν δεν μπορώ να το εξηγήσω μά δεν μου φαίνεται καλός ολώνος.»

Και το πρωί έφυγε νωρίς νωρίς. Και δεν άνάπνευσε έλευθερά ίσα με που το τραίνο βγήκε από το δάσος του Φοντεγμπλώ. (Άκλουθῆ)

ΠΟΘΟΣ

Του λόγου των άνθοςμια δεν κερνώ,
τάψήλου ούτε πετώ ούτε άράζω
φτωχός τραγουδιστής τον Πόνο τραγουδώ
τάσημομέτωπα άστέρια δεν κυττάζω?

Έρμος πόνου κρυφού λυράρης
τον Πόνο ψέλνω·ή ψυχή σφοριασμένη
πάει το κέφι, κι' ο παληός ο κτεχάρης
βουβός! Πάει μηδ' άθρακιά δε μένει!

Μιά εύκη και πεθουιά με κυβερνάει
ή μέσα νανάψη πάλι ή φωτιά
ο παληός τραγουδιστής να τραγουδάη

παληές αγάπες, μέρες παληές, φιλιά
και την άγνη συντρόφισσα την ώρα
μεξόμπλια να πλουμίξη καινούρια και
καπλιά

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Αάλα τὰ μάτια. Τὰ στόματα κλειστά.
Βουβοὶ κι' οἱ δυό, κι' ὅμως τὰ λάβια ἕνα-ἕνα
τὰ μάτια λέγαν, καὶ τὰ μυστικά
τὰ λέγαν, ξιναλέγαν, δὲ ξέχναγαν κανένα!

Τὸ θυμᾶσαι; Νυχτιὰ ταν' ξεχαστήκαμε
στὸ δάσος πεοπατῶντας, λὲς κι' ὁ χρόνος
φτεροδρομάρης. Να! πού μεις γνιαιστήκαμε
—σίμωνε ἡ αὐγοῦλα* τοῦ χωρισμοῦ μαζὺ
ὁ πόνος!

Μοιρόγραφτος ὁ χωρισμός· θὰ μίσηνες!
Τὴν ὥρα πού ἡ εὐγοῦλα ἡ ὀλπιδοφόρα
θὰ πρόβαινε ἐσὺ, ἀλλοῖ μου, θὲ νάλαυγεβες!

Τὸν πόνο μου μαντεύεις τον, ὦ μαυροφόρα;
Νὸ ἡ αὐγοῦλα! Θολὰ τὴν κύτταξαν τὰ μάτια
καὶ θόλανε-ἐνόμισα-ἀπ' τὰ δικά μας δάκρυα!
8—11—1924 Π.

ΝΟΜΙΣΑ

Σὲ εἶδα στὸ περιγιάλι ὦ μαυροφόρα
θηρητικὰ νὰ κλαῖς, καὶ τὰ μαργαριτάρια
θολὰ νὰ κυλᾶν ἀπ' τὰ μάτια σου τὰ δά-
κρυφα
κρυφόρα
μεσ' τὸ νερό πού σου φιλοῦσε τὰ ποδάρια!

Ἔνας λυγμὸς ἐξέσκασε ἀπ' τὰ στήθια
κλαίοντας μιᾶς παληᾶς τὸ νηόσκαφο τὸ
μνήμα
ἀγάπης· καὶ γὼ—θὰ τὴν πιστέψης τὴν ἀ-
λήθεια;—
νόμισα πὼς τὸ λυγμὸ δευτέρωνε τὸ κύμα!

COEUR BOŊTRIT

ΔΙΣΤΑΓΜΟΣ

Σὲ ζήτηγα! Τὴν ἴδια στράτα,
πού πάγαινα ζητῶντάς σε ὀλπίδα,
ἐδιάβαινες, κι' ἔμπρόσθε ἐπερπάτα
μὰ νηᾶ—τῆς ζήσης μου ἡ ἀχτίδα.

Σᾶς ἐομιζα! Ἐκεῖ στὸ ψηλοστράτι
τις δυὸ νὰ περπατᾶτε χέρι—χέρι
καὶ τότες — ὦ τὸν κακότυχο διαβάτη! —
ἐδίστασα: τὴν ὀλπίδα νὰ διαλέξω ἢ τὸ ταῖρι;
14—11—1924 Π.

ΞΑΓΝΙΣΜΟΣ

Πόνε! Δαδὸς, παπάδες ἢ δασκάλοι
μαθητεύδια, τζοκάνοι, ἀφεντάδες,
ζητιάνοι — ὅλοι μικροὶ μεγάλοι—
θὲς μοδιστροῦλες, θὲς κυράδες!

Θοκαμένοι ἢ ἀφώτιστοι ἀκαμάτες,
καθένας πού ψυχὴ κλείνει καὶ ἔχει
ὅλοι τῆς ζήσης οἱ διαβάτες
καθεὶς ἐσένανε τηρᾶ καὶ ἀπαντέχει!

Ποιὸ μάλαμα, ποιὸ δουμπινοζαφεῖρι,
ποιὸ διαμάντι ἢ καθαρὸ χρυσάφι
θὰ λάψῃ σὰν πανάγιο ξομολογητῆρι
ψυχροκαθαίρνει κι' ἀμαρτίες τίς ξεγράφει;!

Ἔνα τότες: Σὰν πάλλευνη Ἀστάρτη,
ἡ ψυχὴ, ἡ ἀγνισμένη ἀπ' τὸ Λευῆτη
δίχως θυμίαμα ἢ συχωροχάρτι,
θὰ λάψῃ ὄχ τὴν ἀγνὴ τῆς κρόφτη;
16—11—1924

Π. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

ΚΛΑΥΤΕ!

—Κλαῦτε, ὦ νηοί, καὶ σεῖς κοπέλλες κλαῦτε
τὴ συντρόφισσα πού ὁ Χάρος σιγοπάει
στὰ λημέρια του, κειὰ πού τὸ στερνὸ κοιμάται
ὑπνο, ἀλλοῖ, καὶ δὲ ξυπνάει!

Πὼς ἐσβυσαν κείνα τὰ μάτια τὰ γλαρά!
πὼς ἐκίτρινισε τὰχνὸ τὸ προσωπάκι
πὼς μάβινε τὸ στόμα πού ἡ χαρὰ
τὸ σκασογέλα λὲς σὰ ῥόδου μπουμπουκάκι;!

—Ὁ σκληρὸς Χάρος ὁ μαυροκαβαλλάρης,
τῆς κοπέλλας μπόγιας καὶ ἄπνοος κουρσάρου,
ἀδάκρυτος τῷ ψυχῶνε μακελλάρης!
ἔφταξε— νά τον! —νά ὁ Χάρος!

—Κλαῦτε, ὦ νηοί, καὶ σεῖς κοπέλλες κλαῦτε
τὴ συντρόφισσα πού ὁ Χάρος σιγοπάει
στὰ λημέρια του, κειὰ πού τὸ στερνὸ κοιμάται
ὑπνο, ἀλλοῖ, καὶ δὲ ξυπνάει!..
16—11—1924

ΠΑΝΤ. ΠΡΕΒ.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

... Κι' ὅμως νὰ ξέρης: Θὲ νὰ ῥθῆ μὰ μέρα
ἡ νοστεργία
τῶν χρόνων πού σὲ βάρενε τοῦ πόθου ἢ τρικυμῖα
καὶ τὸ ποτῆρι τὸ πικρὸ τ' ὀλόγισμο μεθύσι
νὰ ξέρης, πάλι ἡ καρδιὰ θαρθῆ νὰ νοσταλγήσῃ...

Σὰν τὸ ναυτοπούλο πού ἀργὰ θ' ἀράξῃ σὲ λιμάνι
κι' ἀφίνη ἀνεμόδαρτο τὸ γαλανὸ ἀφρό
μὰ στὴ γαλήνη τῆ γλυκειᾶ ἢ ἀνάμνηση τὸν κάνει
ν' ἀφίνη ἀπ' τὰ στάθια του λαχτάρας στεναγμὸ.

Κι' ὅμως νὰ ξέρης θὲ νὰ ῥθῆ μὲς τῶν ὄρων τίς
ὄρες
τις σημερινὲς νὰ θυμηθῆς ἄς λέω—ἀνθένιες μπόρες
καὶ ῥόδα θὰ ἀναζητᾶς σὲ μιᾶς αὐγῆς τὰ κάλη
γιὰ νὰ στολίσῃς κάποτε σὰν κάποιον ξανθὸ κεφάλι

Μ' ἀλείμονο! οἱ πόθοι σου καινοῦριοι κιᾶν
γυροῖσιν
στὴ χαμωνιά πού θὰ βροθοῦν, θὰ μαραθοῦν
θὰ σβύσῃσιν
καὶ τὸ κεφάλι τὸ ξανθὸ θάνατι γλωμὸ κεφάλι
κι' ἄς πεθομᾶ τὴ σημερινὴ καὶ κείνο ἀνεμοζάλη.

Γ. Γεωρβασάκης

Τύποις Γεωρβασάκη καὶ Σείας